

Kúria ítélete

Az ügy száma:	Bt.I.1641/2024/9.
A határozat szintje:	jogorvoslat a törvényesség érdekében
A tanács tagjai:	Dr. Domonyai Alexa, a tanács elnöke Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró Dr. Gimesi Ágnes, bíró Dr. Kardos Andrea, bíró Dr. Gunyecz Zoltán, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2025. április 29.
Az ügy tárgya:	költségvetési csalás büntette
Terhelt:	terhelt1
Elsőfok:	Debreceni Törvényszék, 17.Bpk.204/2024/6., végzés, iratok alapján, 2024. április 8. (véglegessé vált: 2024. április 8.)
Másodfok:	-

Az indítvány előterjesztője: a legfőbb ügyész

Rendelkező rész

A Kúria a költségvetési csalás büntette miatt terhelt1 ellen indult büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálva megállapítja, hogy a Debreceni Törvényszék 17.Bpk.204/2024/6. számú végzése törvénytört.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Debreceni Törvényszék 2024. április 8. napján, az iratok alapján meghozott 17.Bpk.204/2024/6. számú végzésével a terhelt I. rendű terhelt védője által előterjesztett, a Debreceni Törvényszék mint elsőfokú bíróság 24. számú Büntető tanácsa elnökével, bíró bíróval szemben bejelentett kizárásra irányuló indítványnak helyt adott, és bíró bíró kizárta az I. rendű terhelt ellen – alkotmánybíróági határozat folytán megismételt eljárás keretében – a Debreceni Törvényszéken 24.B.388/2023. számon folyamatban lévő büntetőügy elbírálásából. Megállapította, hogy a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek, de az ügydöntő határozat elleni fellebbezésre jogosult az ügydöntő határozat elleni fellebbezésében sérelmezheti.

[2] A bíró kizárásáról hozott határozat előzménye, hogy a Debreceni Törvényszék a 2020. szeptember 23. napján kelt – és a Debreceni Ítéltábla Bf.II.533/2020/84. számú ítélete folytán 2021. június 3-án jogerős – 24.B.137/2020/38. számú ítéletével megállapította terhelt I. rendű terhelt bűnösségét különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, jövedéki termékre, társtettesként, üzletszerűen elkövetett költségvetési csalás bűntettében. Ezért őt 7 év szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Az elsőfokú ítéletet bíró hivatásos bíró és két ülnök hozta meg.

[3] Az I. rendű terhelt védője és más terheltek védői által kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban a Kúria a 2022. szeptember 7. napján meghozott Bfv.II.976/2021/20. számú határozatával a jogerős ügydöntő határozatot hatályában fenntartotta.

[4] Az Alkotmánybíróság az I. rendű terhelt meghatalmazott hozzátartozója útján benyújtott alkotmányjogi panasza alapján eljárva a IV/2692-28/2022. számú határozatában megállapította, hogy a Debreceni Törvényszék 24.B.137/2020/38. számú ítélete, a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.533/2020/84. számú ítélete és a Kúria Bfv.II.976/2021/20. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azokat az I. rendű terhelthez kiterjedően megsemmisítette.

[5] Az Alkotmánybíróság határozatának indokolása szerint az I. rendű terhelt vonatkozásában az alapügyben megsértették a védő kizárásával kapcsolatos, a büntetőeljárás törvényben foglalt garanciális szabályokat, és ezzel sérült az I. rendű terhelt Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében írt tisztességes bírósági eljáráshoz való joga, valamint ugyanezen cikk (3) bekezdésében meghatározott védelemhez való joga.

[6] Az Alkotmánybíróság határozata alapján az I. rendű terhelt vonatkozásában a megismételt büntetőeljárás a Debreceni Törvényszéken 24.B.388/2023. számon indult, három bíróból álló tanácsban, ahol az egyik tanács tag bíró bíró volt.

[7] Az I. rendű terhelt védőjének kizárási indítványa folytán eljáró Debreceni Törvényszék a jelen ügyben előterjesztett rendkívüli jogorvoslattal támadott határozatával bíró bíró a további eljárásból kizárta – a védők által hivatkozott a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 14. § (3) bekezdés c) pontjában, illetve a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok helyett – a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontja szerinti kizárási okra tekintettel.

[8] **II.** A bíróság véglegessé vált végzése ellen a legfőbb ügyész BF.511/2024/5. szám alatt terjesztett elő jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján.

[9] Az indítvány indokolása szerint a Debreceni Törvényszék kizárás tárgyában hozott 17.Bpk.204/2024/6. számú végzésében azt ugyan helyesen állapította meg, hogy bíró bíró személyét illetően a Be. 14. § (3) bekezdés c) pontjában írt kizárási ok nem áll fenn, azonban törvénytörően zárta őt ki a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontjában írt kizárási okra

hivatkozással. A Legfőbb Ügyészség szerint a törvényszék a kizárás alapjaként felhívott rendelkezésnek téves tartalmat tulajdonított, a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontja ugyanis akként rendelkezik, hogy az egyszerűsített felülvizsgálati eljárást kivéve, a rendkívüli jogorvoslati eljárásból ki van zárva az a bíró, aki a rendkívüli jogorvoslattal megtámadott határozat meghozatalában részt vett. A megismételt eljárás azonban nem tartozik a rendkívüli jogorvoslati eljárások körébe, függetlenül attól, hogy azt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvényben (a továbbiakban: Abtv.) szabályozott rendkívüli jogorvoslati eljárásban rendelték el. Erre figyelemmel a felhívott jogszabályi rendelkezés bíró bíró kizárására nem adott alapot, egyéb kizárási ok pedig nem állt fenn vele szemben.

[10] Erre figyelemmel azt indítványozta, hogy a Kúria a Be. 688. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen, a Be. 669. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg, hogy a Debreceni Törvényszék 17.Bpk.204/2024/6. számú végzése törvénysértő.

[11] Az I. rendű terhelt védője a legfőbb ügyész jogorvoslati indítványára tett észrevételében elsődlegesen arra utalt, hogy a Debreceni Törvényszék a kizárási ügyben a védő által hivatkozott, a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt, relatív kizárási ok tényleges vizsgálatát mellőzte, figyelemmel arra, hogy az ügyben abszolút kizárási okot vélt megállapíthatónak.

[12] Álláspontja szerint a törvényszék kizárásról rendelkező végzéséből, illetve a legfőbb ügyész indítványából egyértelműen lesűrhető az, hogy a bíróság és a Legfőbb Ügyészség a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontjában meghatározott törvényi rendelkezést eltérően értelmezi, valamint az is, hogy a Be. vonatkozó rendelkezései „nem kellően kidolgozottak, illetve részben hiányosak”. Ezért felmerülhet az is, hogy a Be. egyes rendelkezései nincsenek összhangban az Alaptörvénnyel, illetve a szükséges szabályozás hiánya eredményezheti a későbbiekben alapjogi sérelem megállapítását.

[13] A védő szerint „nehéz elképzelni”, hogy a megismételt eljárásban eljáró bírót semmilyen módon nem befolyásolja az ügy korábbi elbírálása, és az általa éveken keresztül tapasztalt adatok, tények, körülmények. Ezek alapján határozott személyes és bírói meggyőződés alakult ki benne, amelyek alapján ítéletet hozott. A védő arra is hivatkozott, hogy az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a bíró által korábban folytatott eljárás során a terheltet súlyos alapjogi jellegű sérelem érte, mivel a bíróság a korábbi eljárása során nem biztosította számára a törvényes védelemhez való jogot. Emiatt pedig a megismételt eljárásban ugyanazon bíró nem járhat el.

[14] A védő szerint ezt támasztja alá az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI. 30.) AB számú határozata is, amelynek indokolása szerint: „Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelménye megkívánja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában eljár, így akár nyomozási bírói feladatokat látott el, ugyanis az szükségszerűen együtt jár a bizonyítékok bizonyos szintű, de mindenképpen előzetes értékelésével.” A védő álláspontja szerint, ha az a bíró, aki nyomozási bíróként részt vett egy büntetőügy elintézésében, a pártatlanság követelményére figyelemmel nem vehet részt az eljárás további szakaszában bíróként, úgy az sem lehetséges, hogy a bíró egy megismételt eljárás keretében ismételt érdemben elbírálhat egy olyan ügyet, amelyben korábban már eljár és ítéletet is hozott. Ez – álláspontja szerint – sérti a pártatlanság követelményét, abszurd, alapvető jogokat, jogelveket sértő helyzetet teremt.

[15] Kifejtette továbbá, hogy a Debreceni Törvényszék kizárólag a bíró kizárásával tudta biztosítani a terheltet megillető tisztességes és pártatlan eljáráshoz való alapjog tényleges és valós érvényesülését, ezzel egyben elkerülte annak a látszatát is, hogy ezen alapjog az eljárás során bármilyen csorbát szenvedjen.

[16] Megjegyezte, hogy a törvényszék a vonatkozó jogszabályi rendelkezést az Alaptörvénnyel, illetve a szabályozás céljaival összhangban értelmezte, hiszen amennyiben a rendkívüli jogorvoslati eljárás alatt jelen esetben kizárólag az Alkotmánybíróság eljárását értjük – ahogyan arra a legfőbb ügyész hivatkozik – úgy ezen kizáró rendelkezés eleve értelmét vesztené, mivel az alapügyben eljáró bíró „természetesen” nem tagja az Alkotmánybíróságnak.

[17] A védő mindezekre figyelemmel a legfőbb ügyész indítványát nem tartotta alaposnak.

[18] **III.** A legfőbb ügyész jogorvoslati indítványa az alábbiak szerint alapos.

[19] 1. A legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be a bíróság törvénysértő jogerős ügyszöndöntő határozata és véglegessé vált nem ügyszöndöntő végzése ellen, ha a határozatot nem a Kúria hozta, és a törvénysértés perújítás, felülvizsgálat vagy egyszerűsített felülvizsgálati eljárás útján nem orvosolható [Be. 667. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a)-b) pont].

[20] A Debreceni Törvényszék kizárásról rendelkező határozata perújítással (Be. 637. §), felülvizsgálattal [Be. 649. § (2) bekezdés] nem támadható, azzal szemben egyszerűsített felülvizsgálat (Be. 671. §) sem vehető igénybe. A támadott végzés nem előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése [Be. 667. § (2a) bekezdés, Be. 490. §]. Így a legfőbb ügyész által bejelentett indítvány alapján a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálásának nem volt akadálya.

[21] 2. A Legfőbb Ügyészség jogorvoslati indítványa szerint a megismételt eljárásból a bíró kizárására törvénysértően került sor, mivel az adott bíróra vonatkozóan kizárási ok nem állt fenn.

[22] A Kúria előjáróban kiemeli, hogy a kérdés megítélésakor jelentősége van annak is, hogy az Alkotmánybíróság milyen okból és milyen egyéb jogkövetkezmények mellett semmisítette meg az ügyben hozott ügyszöndöntő határozatot.

[23] Az Alkotmánybíróság határozata indokolása szerint az alapügyben a terhelt érdekében eljáró védő kizárt volt az eljárásból, mivel az ügyben mint a tanúként kihallgatott személy segítője [Be. 43. § (1) bekezdés f) pont] vett részt. Ez pedig azt jelentette, hogy az indítványozó védelme a kötelező védelemre vonatkozó rendelkezések ellenére nem volt biztosított, miután a védő kizártsága esetén úgy kell tekinteni, mintha a terheltnek nem lett volna védője. Ezért az elsőfokú bíróság feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértést vétett, mivel olyan személy távollétében tartotta meg a tárgyalást, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező lett volna [Be. 608. § (1) bekezdés d) pont]. Ezen eljárási szabálysértés következménye – a védő hiánya miatt – a védelemhez való jog és ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez vezetett [25/2023. (XII. 5.) AB határozat 2.4. pont].

[24] Az Abtv. 43. § (1) bekezdése értelmében, ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában, alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvényellenességét, a döntést megsemmisíti.

[25] A bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági határozat eljárási jogkövetkezményeire az adott bírósági eljárás szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban – az alkotmányjogi kérdésben – az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni [Abtv. 43. § (2) és (3) bekezdés].

[26] Az Alkotmánybíróság a döntései kapcsán alkalmazott jogkövetkezményeket az Alaptörvény és az Abtv. keretei között maga állapítja meg [Abtv. 39. § (3) bekezdés].

[27] A jelen ügyben megállapítható, hogy az Alkotmánybíróság a jogerős bírósági ítélet megsemmisítése mellett nem rendelte el, hogy a megismételt eljárásban más bírói tanács vagy más bíróság járjon el, és ilyen alkotmányos követelmény a döntés indokolásából sem olvasható ki.

[28] Emellett utalni kell arra is, hogy az Alkotmánybíróság a gyakorlata szerint nem tekinti hatáskörébe tartozónak a bíró – elfoglaltság miatti – kizárása megállapításának és kizárásának mint szakjogi kérdésnek a vizsgálatát, ezért az alkotmányjogi panaszok ezen okból előterjesztett kifogásait sem vizsgálja érdemben {3032/2024. (I. 24.) AB végzés, indokolás [22] bekezdés, IV/2634/2024. számú AB végzés indokolás [15] bekezdés}.

[29] Mindebből következően az Alkotmánybíróság határozata nem értelmezhető akként, hogy a megismételt eljárásból az alapügyben eljáró bármely bíró – pusztán a döntés megsemmisítésére figyelemmel – kizárt lenne.

[30] 3. A Kúria egyetértett a rendkívüli jogorvoslattal támadott végzés indokolásának azon részével, amely szerint nem volt megalapozott a védői kizárási indítvány a Be. 14. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt okra alapítottan (Debreceni Törvényszék 17.Bpk.204/2024/6. számú végzés 8. oldal 4. bekezdés).

[31] Nem kifogásolható az sem, hogy a törvényszék más abszolút kizárási ok fennállásának lehetőségét is megvizsgálta. E vizsgálat eredményével azonban a Kúria nem értett egyet a következők miatt.

[32] Az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett Emberi Jogok Európai Egyezményének 6. cikk 1. pontja szerint mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és észszerű időn belül tárgyalja. A bíróság függetlenségének alkotmányos garanciáit az Alaptörvény és az annak nyomán létrehozott szervezeti törvények hivatottak biztosítani. A tisztességes eljárás elve nem eljárási szabály, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikkének (1) bekezdésében is meghatározott alkotmányos alapjog. A bírói pártatlanság biztosítása tehát az egyes eljárási törvények feladata. A büntetőeljárás törvényben a hatóságok tagjaira, így a bírókra vonatkozó kizárási okok szabályozásának a célja az, hogy az eljárás pártatlanságát biztosítsák, garanciát teremtsenek arra, hogy az eljáró hatóságok (bíróságok) elfogulatlanul bírálják el az ügyeket.

[33] Az Alkotmánybíróság korábbi ügyekben tett megállapításai szerint a pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében {67/1995. (XII. 7.) AB határozat, megerősítette: 36/2013. (XII. 5.) AB határozat [48] bekezdés}.

[34] A törvényi szabályozást illetően, a büntetőeljárás törvényben felsorolt ún. abszolút kizárási okok a törvény erejénél fogva akadályozzák meg a bíró eljárását, míg a törvény 14. § (1) bekezdés e) pontjában megállapított relatív ok (elfoglaltság) csak az erre irányuló bírói bejelentés vagy a kizárást kimondó határozat alapján zárja ki az érintett bírót az ügy elintézéséből (a Be. hatálya alatt is érvényes indokolással BH 2014.300.).

[35] Az abszolút és relatív kizárási okok egymással nem cserélhetők fel, és nem is egymás kiegészítői.

[36] A törvény az abszolút kizárási okokra vonatkozóan kimerítő felsorolást tartalmaz, míg a relatív kizárási okot megalapozó körülményekre a törvény nem ad, és az objektív

behatárolhatatlansága folytán nem is adhat pontos felsorolást. Ide tartozik az abszolút kizárási okokon túlmenő minden olyan egyéb körülmény, amely a bírót befolyásolhatja vagy megakadályozhatja az ügy elfogulatlan elbírálásában és elfogulttá teheti, akár a terhelt javára, akár a kárára.

[37] A szabályozás szövegezése alapján az sem kétséges, hogy nem alkothatók újabb abszolút kizárási okok, azaz nincs olyan tény, körülmény, ami minden esetben és minden ügyben, további vizsgálat nélkül, elfogultság címén kizártságot eredményez, hanem azt mindig az adott ügyben és az adott perjogi helyzetben kell vizsgálni; valamint csak olyan konkrét okok, tények alapján állapítható meg, amelyek alátámasztják a bírónak a konkrét ügyben való elfogultságát {hasonlóan: Kúria Bhar.II.848/2022/59. [33] bekezdés}.

[38] Az abszolút (feltétlen) kizárási okokkal kapcsolatban a Kúria korábbi eseti döntésében már leszögezte, hogy – amellet, hogy ezen okok köre zárt – analógia útján további feltétlen kizárási ok nem alkotható. A bírónak az ügyben való korábbi eljárása miatti kizártságának okait a Be. 14. § (3) bekezdése kimerítően sorolja fel, ezért az ott írt eseteken kívül nem tekinthető elfogultság címén sem kizártnak az a bíró, aki a vádemelést követően az ügyben korábban eljárta {Kúria Bfv.II.310/2023/16. (BH 2024.153.I.)}.

[39] Kizárási ok hiányában, az ellenkező bizonyításáig a bíró személyes pártatlanságát vélelmezni kell. Vagyis az ügyben eljáró bíró, akivel szemben a büntetőeljárás törvényben szabályozott kizárási ok nem állapítható meg, pártatlan bírónak minősül, és az eljárása ezen okból nem sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott pártatlan bíróság követelményét sem [Kúria Bfv.1190/2021/6. (BH 2022.198.)].

[40] A Kúria rámutat arra is, hogy a kizárási szabályok és azok egységes értelmezése a másik oldalról garanciát jelentenek arra, hogy az adott ügy elbírálásából az eljáró bíró önkényesen nem zárható ki.

[41] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyét a törvény által felállított bíróság bírálja el. A törvény által felállított bíróságra vonatkozó követelmény pedig magában foglalja a törvényes bíróhoz való jogot is, vagyis azt, hogy egy konkrét ügyben az eljárási törvényekben megállapított általános hatásköri és illetékességi szabályok szerint irányadó bíróság járjon el. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 8. § (1) bekezdése szerint pedig senki sem vonható el törvényes bírójától.

[42] A bíró kizárására vonatkozó szabályozás az elfogulatlanság biztosítéka, amellyel a Be. a bírói függetlenség, a bíró törvénynek alárendeltsége és a törvényes bíró általi döntés igénye, illetve a törvényes bírótól elvonás tilalma között teremt összhangot [3/2021. (V. 13.) BK vélemény Indokolás]. Az ügyben kizárási okkal nem érintett bíró – ebből következően indokolatlan – kizárása azonban valójában a törvényes bírótól való elvonást jelenti.

[43] A bíróra vonatkozó kizárási szabályok értelmezésével és a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben a Kúria továbbá rámutat a következőkre.

[44] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok részére alkotmányos kötelezettségként írja elő, hogy ítélező tevékenységük során a jogszabályokat az Alaptörvénnyel összhangban értelmezzék {például 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33] bekezdés; 28/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29] bekezdés; 3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17] bekezdés}. Ebből a kötelezettségből következik, hogy a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. (...) A bíróságoknak arra kell törekedniük, hogy az előttük folyamatban lévő ügyben alkalmazandó anyagi jogi és eljárásjogi normák adta értelmezési mozgástér keretein belül az ügy alapjogi érintettségére

tekintettel legyenek, és az érintett alapjog alkotmányos tartalmát döntésükben – összhangban az alkalmazandó normákkal – érvényre juttassák. Ha pedig az alkalmazandó normának nincs ilyen értelmezési lehetősége, a norma alaptörvény-ellenes.

[45] Tehát a tisztességes eljárásnak mint alkotmányos jog érvényesülésének a követelménye is mindenekelőtt az eljárási törvény rendelkezéseinek megtartását jelenti, természetesen az eljárási szabályok értelmezésekor irányadó, az Alaptörvény 28. cikke által előírt értelmezési szempontrendszer figyelembevételével. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tételes törvényszöveggel ellentétes vagy azt kiegészítő, attól elrugaszkodó jogértelmezés is adható az adott normának, pusztán alapelvekre vagy a törvény céljára hivatkozással. Ez ugyanis nem a jogszabály értelmezését, hanem annak módosítását, kiegészítését eredményezné, ami nem a jogalkalmazó, hanem a jogalkotó feladata.

[46] Ki kell emelni azt is, hogy az eljáró bírónak az Alaptörvényből és a jogállási törvényből eredő kötelezettsége az, hogy a hatályos törvényi rendelkezéseket alkalmazza, annak alkotmányosságáról nem dönthet. A jogszabály Alaptörvénybe – így a tisztességes eljárás alkotmányos jogába – ütközésének vizsgálatára kizárólag az Alkotmánybíróság jogosult. Amennyiben az Alkotmánybíróság eljárásában a bíró által alkalmazott vagy alkalmazandó törvényi rendelkezést megsemmisítette (illetve az alkalmazására vonatkozóan alkotmányos követelményt állapított meg), az a bíró számára az érintett törvényi rendelkezés alkalmazásának tilalmát (illetve adott módját) teremti meg. Ezen eseteket kivéve azonban a bíró érvényes és hatályos jogszabály alkalmazását nem hagyhatja figyelmen kívül, nem módosíthatja, mert ezzel az Alaptörvényben és a jogállási törvényben meghatározott kötelezettségét sérti meg {hasonlóan: Kúria Bfv.I.1195/2024/6. [5] bekezdés}.

[47] A Be. 14. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok nyelvtani és rendszertani értelme szerint is a rendkívüli jogorvoslatban (Be. Tizenkilencedik Rész) eljáró bíróra vonatkozik. A törvény tehát a megismételt eljárásra (Be. Tizennyolcadik Rész) vonatkozóan kifejezetten nem rendelkezik kizárási okról. E rendelkezés pedig világos és egyértelmű, továbbá a törvény céljával nem ellentétes.

[48] Azt pedig, hogy a „megismételt eljárás” kimaradása a törvényszövegből nem jogértelmezést igénylő jogalkotási hiba vagy joghézag, megerősíti, hogy a Be. 14. § (3) bekezdés c) és d) pontjában a megismételt eljárásra vonatkozó kizárási szabályok találhatók.

[49] Rendkívüli jogorvoslatnak tehát a Be. Tizenkilencedik Részében szabályozott eljárások minősülnek, a megismételt eljárás már nem a rendkívüli jogorvoslat része, hanem új – első, másod- vagy akár harmadfokú – eljárás azzal, hogy az ügy a megsemmisítéssel érintett legalsóbb eljárási szakaszba (jelen esetben az elsőfokú bírósági eljárásba) kerül vissza, amennyiben új eljárás lefolytatása szükséges.

[50] Mindebből következően, amennyiben az Alkotmánybíróság az elsőfokú bíróság határozatát semmisítette meg, az eljárást – új ügyként – az elsőfokú tárgyalási szakasztól kell megismételni. Az új eljárásban a tárgyalásra vonatkozó általános szabályok érvényesülnek, a megismételt eljárásra vonatkozó speciális szabályok mellett [Be. 633. § (1) bekezdés]. A megismételt eljárást követően pedig az ügyben felülvizsgálati indítvány is – az ismételt indítványra vonatkozó korlátok nélkül – előterjeszthető (BH 2018.164.).

[51] 4. A Kúria álláspontja szerint, szemben a védő észrevételében foglaltakkal a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt szabályozás Alaptörvénybe ütközése nem merül fel a következők miatt sem.

[52] Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az alapeljárást tekintve a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenysége és a bűnösség megállapítása önmagában nem valószínűsíti a bíró elfogultságát (Bfv.I.1132/2020/8., Bfv.III.287/2022/7.). Ettől eltérő a

helyzet a hatályon kívül helyezés folytán megismétlendő eljárásban, attól függően azonban, hogy a hatályon kívül helyezésre milyen okból került sor.

[53] A jogerős bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése rokon az ügydöntő határozat felülbírálata során történő hatályon kívül helyezésével és az eljárás új eljárásra utasításával (Be. 608-610. §), amennyiben mindkét esetben a kasszációt követően a Be. Tizennyolcadik Része szerinti megismételt eljárásra kerül sor [Be. 632. § (1) bekezdés].

[54] A Be. 14. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett. Vagyis a hatályon kívül helyezési okok közül – a megismételt eljárásra – kizárólag megalapozatlanság esetén írja elő a törvény a korábban eljáró bíró részvételének tilalmát. A megalapozatlanság a bírói mérlegelést igénylő bizonyítás, perbeli ténymegállapítás hibájára, hiányosságára vezethető vissza [Be. 592. § (1) és (2) bekezdés]. A perbeli ténymegállapítások sajátja a bírói meggyőződés az egyes bizonyítékok hiteléről, a szükséges bizonyítás kereteinek meghatározása, és a bizonyítékok egymáshoz képest, összességében történő értékelése. Az alapeljárásban lefolytatott bizonyításra tekintettel már kialakult belső meggyőződés a későbbiekben befolyásolhatja a bírót, illetve annak látszatát keltheti.

[55] Az Alkotmánybíróság azonban – a már ismertettek szerint – nem a bizonyítás hibája miatt semmisítette meg a jogerős határozatot, illetve a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott határozatát. Erre eljárási hiba – a kötelező védelem ellenére az eljárásból a törvény szerint kizárt védő részvételével folyt tárgyalás – miatt került sor. Ezen eljárási hiba orvoslása a megismételt eljárásban kizárási okkal nem érintett védő eljárásának biztosítását jelenti, önmagában a bizonyítékok eltérő értékelését nem hordozza magában, ekként a bíró belső meggyőződését nem befolyásolja.

[56] Erre tekintettel a Be. szabályai a jogerős határozat eljárási hibából történt hatályon kívül helyezése esetére a korábban eljáró bíró kizárásáról nem rendelkeznek. Ez a törvényi szabályozás, ami pedig a kifejtettek szerint a tisztességes eljárás követelményét is teljesíti. Az ettől való eltérés a megsemmisítés miatt megismételt eljárásban sem indokolt, az Alkotmánybíróság által a jelen ügyben kifogásolt eljárási hibára és a megismételt eljárásra vonatkozó azonos törvényi szabályokra tekintettel.

[57] A Be. 14. § (3) bekezdés c) pontjában foglalt kizárási okkal kapcsolatosan – a jelen üggyel párhuzamba állítható – érvelést fejtett ki az Alkotmánybíróság a 3179/2019. (VII. 10.) AB számú végzésének indokolásában. E szerint az Alkotmánybíróság az eljárási iratok alapján azt is megállapította, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság határozatának a hatályon kívül helyezéséről és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasításáról kizárólag a másodfokú eljárásban nem orvosolható eljárási szabálysértések miatt döntött. Az ezt követő megismételt elsőfokú eljárást ugyanaz a bíró folytatta le, aki a hatályon kívül helyezett határozatot hozta. A régi Be. [1998. évi XIX. törvény] 21. § (3) bekezdés c) pontja értelmében „a hatályon kívül helyezés folytán megismételt eljárásból ki van zárva az a bíró is, aki a hatályon kívül helyező határozat vagy a megalapozatlansága miatt hatályon kívül helyezett határozat meghozatalában részt vett”. Ezzel szó szerint megegyező rendelkezést tartalmaz a Be. 14. § (1) bekezdés [helyesen: (3) bekezdés] c) pontja. A szabályozás értelmében tehát abban az esetben nincs kizárva a bíró a megismételt eljárásból, ha a korábbi határozatát eljárási szabálysértés miatt helyezték hatályon kívül, nem járhat el ugyanakkor, ha a hatályon kívül helyezésre az általa hozott határozat megalapozatlansága miatt, vagyis a tényállás megállapításával összefüggő okból volt szükség. Az Alkotmánybíróság úgy ítélte meg, hogy az alkotmányjogi panasz ezen elemei kapcsán sem merül fel sem az ügyet érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetősége, sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés {végzés Indokolás [37]-[38] bekezdés}.

[58] 5. A Kúria a védői észrevétel kapcsán a következőkre is rámutat.

[59] Az Alkotmánybíróság korábbi döntésében megállapította, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében elismert pártatlanság követelménye azt kívánja meg, hogy az előzetes letartóztatás meghosszabbításának kérdésében a hatályos jogszabályok szerinti döntést hozó bíró az érdemi ítélezésben már ne vehessen részt {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [42] bekezdés}. A döntésben az Alkotmánybíróság értékelte a Kúria 1/2013. számú büntető elvi határozatában foglaltakat is. Eszerint a törvényszék egyesbírája az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítása tárgyában nem nyomozási bíróként dönt, nem a nyomozási bíró feladatát látja el, míg a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 21. § (3) bekezdés a) pontja szerinti kizárási ok csak a nyomozási bíróra vonatkozik, a nyomozási bíró jogkörében eljáró bíróra nem. Az Alkotmánybíróság – figyelemmel arra is, hogy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható terhelt személyi szabadságának a vádemelést megelőző bírói elvonása a büntetőeljárás nyomozási szakaszában alkalmazható legsúlyosabb kényszerintézkedés – arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy mivel a bírónak abban a kérdésben is állást kell foglalnia, hogy a terhelt megalapozottan gyanúsítható-e bűncselekmény elkövetésével, így a bizonyítékokról előzetesen állást foglal, továbbá olyan bizonyítékokat is megismerhet, amit később nem használnak fel az eljárásban, így a pártatlanságát kétely övezheti. Különösen igaz ez azokban az eljárásokban, ahol az ártatlanság vélelmének kétséget kizáró megdöntése, illetve a későbbiekben helyrehozhatatlan jogkövetkezmények alkalmazása a kérdés {Indokolás [53]-[54] bekezdés}.

[60] Az Alkotmánybíróság a 3342/2017. (XII. 20.) AB határozatban azonban egyértelműsítette, hogy a kizárással és a pártatlanság követelményével kapcsolatos korábbi határozatai a bírósági szakaszt megelőző eljárási szakaszban nyomozási bírói feladatokat ellátó bírók vonatkozásában állapítanak meg alkotmányos követelményt. A 34/2013. (XI. 22.) AB határozat és a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat ugyanis az alkotmányos követelmény megfogalmazását azért tartották szükségesnek, mert kétely övezhette az ítélező bírók pártatlanságát abban az esetben, ha a nyomozás során eljáró bíróként a bizonyítékokról, vagy azzal összefüggésben a büntetőügyre vonatkozó olyan adatokat ismer(het)tek meg, amelyekhez az ítélezés során eljáró bíró egyébként már nem jut hozzá, így azt bizonyítékként nem értékelheti.

[61] Ezzel szemben az eljárás azonos szakában hozott döntések (így az azonos eljárási szakban hozott különböző határozatok felülbírálata, vagy – a büntetőeljárásról szóló törvény eltérő vagy ezt kizáró rendelkezése hiányában – a másodfokú és a hatályon kívül helyezést követően megismételt eljárások) vonatkozásában viszont ilyen kétely önmagában nem merül fel {Indokolás [41]-[46] bekezdés; 3096/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [10] bekezdés; 3354/2017. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [14] bekezdés; 3260/2018. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [7] bekezdés; 3118/2022. (III. 23.) AB végzés, Indokolás [9] bekezdés; megerősítette: 3117/2023. (III. 14.) AB végzés}.

[62] Ezzel összhangban mondta ki a Kúria egy korábbi határozatában, hogy a vádemelést követően – a jogorvoslatokkal összefüggő kizárási okokat [Be. 14. § (3) bekezdés b)–e) pont] kivéve – nem kizárt az eljárásból az a bíró, aki korábban már eljárt az ügyben; a törvény ilyen rendelkezést nem tartalmaz. Arra pedig – a korábban már írtak szerint – nem kerülhet sor, hogy a bíróság egy, a törvény által kifejezetten kizárási okként nem szabályozott perjogi helyzetet elfogultság címén, mérlegelés nélkül, automatikusan kizárási oknak tekintsen. Ekként fel sem merülhet, hogy miközben a vádemelést megelőzően eljárt bíró a Be. 14. § (3) bekezdés a) pontja alapján kizárt a vádemelést követő eljárásból, a vádemelés után eljárt bírót pedig a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján kellene automatikusan a további eljárásból kizártnak tekinteni {Kúria Bfv.II.310/2023/16. (BH 2024.153.) [40] bekezdés}.

[63] Nem értett egyet a Kúria azzal a védői érveléssel sem, hogy amennyiben a rendkívüli jogorvoslati eljárást az Alkotmánybíróság folytatja le (alkotmányjogi panasz eljárás), akkor a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontja szerinti kizáró rendelkezés eleve értelmét vesztené, mivel az alapügyben eljáró bíró nem tagja az Alkotmánybíróságnak.

[64] Ezzel kapcsolatban arra szükséges kitérni, hogy – bár a Be. az alkotmányjogi panaszt a rendkívüli jogorvoslatok között sorolja – az Alkotmánybíróság eljárását nem a Be. szabályozza, hanem az Abtv. Általános eljárási szabályai című része. Ebből következően, és az Abtv. utaló szabálya hiányában, a Be. szerint a bíróra vonatkozó kizárási okok az Alkotmánybíróság tagjaival szemben nem alkalmazhatók.

[65] A Kúria a teljesség érdekében utal arra is, hogy nem zárható ki az, hogy az alapügyben bíróként eljáró személy utóbb az Alkotmánybíróság tagjává váljon, ekként pedig – ahogy a Kúria bírója kizárt az általa korábban alsóbb fokon elbírált ügy felülvizsgálatából – az adott ügyben az alkotmányjogi panasz elintézéséből kizárt legyen. Ennek alapja azonban nem a Be. 14. § (3) bekezdés e) pontja, hanem az Abtv. 62. § (1) bekezdésének rendelkezése, amely szerint az alkotmányjogi panasz elbírálásában nem vehet részt az Alkotmánybíróság azon tagja, aki az indítványozónak vagy jogi képviselőjének a hozzátartozója, vagy az eljárás tárgyát képező bírósági eljárásban félként vagy egyéb módon, a bírói döntés meghozatalában bíróként részt vett. Vagyis az Abtv. a Be. 14. § (3) bekezdésének megfelelő rendelkezést tartalmaz az alkotmányjogi panasz mint rendkívüli jogorvoslati eljárásban a bíró korábbi eljárására tekintettel szükséges kizárásra vonatkozóan.

[66] 6. Végül a Kúria utal arra is, hogy a védő a kizárási indítványt kiegészítette azzal, hogy az alapügyben eljáró bíró – a tisztességes eljárás követelményének is megfelelően – a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja alapján kizárt a megismételt eljárásból. Az indítvány lényege szerint az eljáró bíróban a bizonyítékok egyenként és összességében történt értékelése során korábban már az a szilárd meggyőződés alakult ki, hogy terhelt I. rendű terhelt büntetőjogi felelőssége megállapítható, és az ügyben ennek megfelelő ítéletet is hozott. Ez pedig a megismételt eljárásra vonatkozóan eleve kizárja az előítéletmentesség és a pártatlanság alapjogi követelményének a fennállását, ezért ugyanazon bíró eljárása „abszurd, és alapvető jogokat, jogelveket sértő helyzetet teremt”.

[67] Ezzel kapcsolatban a Kúria utal a már bemutatott érvelésre, amely szerint az abszolút kizárási okokon kívül nem tekinthető elfogultság címén sem kizártnak az a bíró, aki a vádemelést követően az ügyben korábban eljáró {Kúria Bfv.II.310/2023/16. (BH 2024.153.I.)}. Más szóval az ügykiosztást befolyásoló, megtartott eljárási szabályok önmagukban elfogultságra nem vezethetnek.

[68] A védői érvelés elfogadása oda vezetne, hogy a másodfokú bíróság által nem megalapozatlanság miatt hatályon kívül helyezett ügyben sem járhatna el az elsőfokú eljárást lefolytató bíró.

[69] A Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjára – bírói elfogultságra – alapított kizárási ok esetében az eljárási törvényből következő szabályon kívüli, az eljáró bíróval szembeni konkrét, alapos ok szükséges. Ilyen ok alapján vizsgálható a bíró elfogultsága vagy annak látszata. Ennek megfelelő okot azonban – a védő jogi álláspontjából is következően – a kizárási indítvány kiegészítése nem tartalmazott, ekként azt a bíróság nem is vizsgálhatta.

[70] A védő által hivatkozott alkotmánybírósági döntések [3046/2019. (III. 14.) AB határozat, 3080/2018. (III. 5.) AB határozat, 14/2002. (III. 20.) AB határozat] sem tartalmaznak olyan érvelést, amely a jelen ügyben a bíró kizárására adna okot.

[71] A 3046/2019. (III. 14.) AB határozat általános – a fentiekben már érintett – megállapítása szerint a pártatlanság követelménye azt az elvárást támasztja a bíróval szemben, hogy döntését kizárólag objektív tényekre alapítsa, és ne engedje, hogy bármely

más, e tényeken kívüli körülmények az ítélező tevékenységét befolyásolják, tehát, hogy a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezzen előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult {ugyanígy: 3080/2018. (III. 5.) AB határozat, Indokolás [21] bekezdés}. Továbbá az eljárásnak olyannak kell lennie, amely a pártatlan, elfogultságmentes ítékezés tényét közvetíti az eljárás résztvevői és a társadalom felé.

[72] Az alkotmánybírósági vizsgálat jellegét érintően pedig a korábbi gyakorlatára utalással emlékeztetett arra, hogy azokban az ügyekben, amelyekben kétség támad a bíró pártatlansága tekintetében, az eljárás alá vont személy kételye fontos ugyan, de a döntő jelentőségű körülmény mégis az, hogy ez a kétely objektív szempontokkal igazolható-e. A bírói pártatlanságot csak akkor lehet megalapozottan kétségbe vonni, ha a pártatlanság hiányának kézzelfogható jelei merülnek fel az eljárás során {3046/2019. (III. 14.) AB határozat Indokolás [55]-[56] bekezdés}.

[73] Utóbbi határozat megerősítette a 2012. január 1. napját megelőzően hozott 14/2002. (III. 20.) AB határozatban foglalt érvelést is, amely szerint a szubjektív nézőpont az eljáró bíró személyes magatartásának, hozzáállásának a vizsgálatát jelenti, például azt, hogy volt-e az eljárás során olyan megnyilvánulása, amelyből a pártatlanságának hiányára lehet következtetni. Az objektív nézőpont pedig a bíró személyes magatartásától független körülmények értékelését jelenti, e körben azt kell vizsgálni, hogy fennáll-e jogos, indokolt, objektíve igazolható oka a pártatlanság hiányának a feltételezésére.

[74] A feltételezett szubjektív bírói elfogultságra vonatkozóan a Kúria már kifejtette, hogy a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjára vonatkozó, a bírói elfogultságot legalább valószínűsítő konkrét tény, körülményt a védői kizárási indítvány illetve észrevétel sem hozott fel.

[75] A tisztességes eljárás követelményével kapcsolatban kifejtettek szerint pedig a pártatlanságot megkérdőjelező objektív jellegű tényezőt sem állapított meg a Kúria, mert az az alkotmányos aggályokat fel nem vető eljárásjogi szabályozás következménye.

[76] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a pártosság látszatát keltő objektív körülmény elsősorban a perbeli funkciómegosztás sérelme lehetne, ami a jogi szabályozásból következően a vádlói és ítélezői tevékenység vegyülését, összemosását jelentené. Azonban ilyen aggály a jelen ügyben fel sem merült.

[77] A védői észrevétel a tartalma szerint valójában a bírói bizonyíték-értékelés, mérlegelés megismétlését kifogásolja. Az „üggyel kapcsolatos meggyőződés, álláspont” alapvetően ugyanis a bűnösség megállapítására vonatkozik, nem pedig eljárási kérdésekre. A tényállás felderítése, a bizonyítékok értékelése, az azokból levont logikai következtetések az ítélet megalapozottságával vannak összefüggésben. A megalapozatlanság miatti hatályon kívül helyezés esetén a korábban eljáró bíró kizárásának oka éppen az, hogy a bírói meggyőződést kialakító, bírói mérlegelő tevékenységet feltételező bizonyítás hibája esetén nem várható el a bírótól feltétlenül a hatályon kívül helyezés indokainak megfelelő, esetlegesen a sajátjától eltérő, más meggyőződés. Ennek elkerülése érdekében folytatja le más tanács a megismételt eljárást.

[78] Ki kell emelni, hogy az adott esetben az eljárási hibát az eljáró bíróság (és a felülbírálat, felülvizsgálat során eljáró bíróságok) nem észlelték, arról az Alkotmánybíróság állapította meg, hogy olyan mértékben sérti az eljárási törvény tételes rendelkezését, és ekként a tisztességes eljárás követelményét, amely a jogerős határozat megsemmisítését eredményezte. Lényeges tehát, hogy az elsőfokú bíróság nem „szándékosan” mellőzte a védő kizárását, és idézett elő abszolút eljárási szabálysértést. Utóbbi esetben alappal merülne fel a bírói elfogultság, erről azonban nincs szó, és a védők sem állították.

[79] Téves álláspont, és az elfogultságra utaló konkrét tények nélkül pusztá feltételezés, hogy önmagában az eljárási hiba miatt megismételt eljárásban a bíró elfogulatlansága megkérdőjeleződne. A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés 1. mondata]. A bírák és az ülnökök függetlenek, a jogszabályok alapján meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók [a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakba: Bszi) 3. §].

[80] A védő által felvetett „abszurd” helyzet tehát nem állhatna elő a megismételt eljárásban. Nem kellene ugyanis a bírónak saját korábbi meggyőződésével szemben dönteni, az új eljárás célja a tárgyalás megismétlése az Alkotmánybíróság határozatában foglalt ok(ok) és indok(ok) figyelembevételével [Be. 632. § (2) bekezdés].

[81] IV. A döntés elvi tartalma

[82] 1. A Be. 14. § (3) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok a rendkívüli jogorvoslatban (Be. Tizenkilencedik Rész) eljáró bíróra vonatkozik. A törvény e rendelkezése tehát a megismételt eljárásra (Be. Tizennyolcadik Rész) vonatkozóan kifejezetten nem rendelkezik kizárási okról. Arra pedig nem kerülhet sor, hogy a bíróság egy, a törvény által kifejezetten kizárási okként nem szabályozott perjogi helyzetet elfogultság címén, mérlegelés nélkül, automatikusan kizárási oknak tekintsen.

[83] 2. A megismételt eljárásból az alapügyben eljáró bíró pusztán amiatt nem lehet kizárt, mert az Alkotmánybíróság a bizonyítást nem érintő, eljárási jellegű okból megsemmisítette a jogerős határozatot.

[84] V. Miután a Be. 669. § (2) bekezdése szerinti határozat meghozatalának nem volt helye, a Kúria csak a törvénysértést állapította meg [Be. 669. § (3) bekezdés], annak a folyamatban lévő büntetőeljárásra nézve nincs jogkövetkezménye.

[85] A Kúria az ügyben a Be. 668. § (1) bekezdése alapján öttagú tanácsban járt el.

[86] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Budapest, 2025. április 29.

Dr. Domonyai Alexa s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gimesi Ágnes s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Gunyecz Zoltán s.k. bíró